

De duurzaamste twintig

Wie hebben in de wereld van bouw, vastgoed en publieke sector de meeste uitstraling op het gebied van duurzaamheid? Onderzoeksbureau USP vroeg dit voor Building Business aan 327 beslissers in onze sector. door Wim Laverman

Het dagblad *Trouw* publiceerde in maart de 'Duurzame 100', een ranking van 100 personen uit de hele maatschappij die onder meer door hun daadkracht, visie en innovativiteit aan het begrip duurzaam verbonden zijn. Die op reputaties gebaseerde lijst bevatte verrassende namen, vooral uit sectoren waarmee voor buitenstaanders de associatie met duurzaamheid niet erg groot is. Ook het USP-onderzoek – de spontane (dus niet geholpen) associatie tussen personen, bedrijven en duurzaamheid – levert verrassingen op. De grootste verrassing is het verbrokkelde beeld. Veel door de respondenten genoemde personen en organisaties kregen maar weinig stemmen en ontlopen elkaar niet veel. Zelfs de topvijf à toptien moet het met betrekkelijk weinig stemmen doen. De conclusie is dat eigenlijk niemand een uitgesproken duurzaamheidsreputatie binnen onze sector heeft, op Annemarie Rakhorst na die zo nadrukkelijk de duurzaamheidsstromen roert.

Er is dus nog een wereld te winnen voor wie er belang bij heeft de eigen reputatie met duurzaamheid te verbinden. Vooral ontwikkelaars en corporaties komen nauwelijks op de lijst voor. Op Rotterdam na ontbreken gemeentelijke overheden ondanks claims van CO₂-reductie, groenste-gemeente-ambities en duurzaam-inkopen-convenanten. Opvallende afwezig is ook de Rijksgebouwendienst, wiens nagestreefde koplopersrol door de respondenten niet herkend wordt. Daarentegen komen wel een paar architecten en wetenschappers boven drijven.

Lijstjes

Op lijstjes is natuurlijk altijd wat af te dingen. Het geringe aantal stemmen dat personen en bedrijven weten te trekken, maakt het opstellen van een ranking lastig. Een paar stemmen meer of minder kan al een

heel andere positie opleveren. Daarom is alleen een ranking van de toptien bij de personen en een topvijf bij de bedrijven gemaakt. De overige namen zijn in groepen ingedeeld, maar wel in de volgorde waarin ze uit het onderzoek kwamen.



1. ANNEMARIE RAKHORST

Richtte vijftien jaar geleden Search op, een internationaal opererend ingenieursbureau, laboratorium en opleidingsinstituut met inmiddels 180 medewerkers, gespecialiseerd in milieu- en duurzaamheidsvraagstukken. Werd in 2000 Zakenvrouw van het jaar. Publiceerde twee jaar geleden het boek *Duurzaam ontwikkelen... een wereldkans*. Bevlogen aanhangster van het *cradle to cradle*-gedachtegoed. Opvallende verschijning. Lijkt weinig anders te doen dan duurzaamheid te promoten. Staat op plaats 62 op de *Trouw*-lijst. Met 12 procent van de stemmen hier op plaats 1.



2. JACQUELINE CRAMER

Minister van VROM. Vanwege haar indrukwekkende cv werd veel verwacht bij haar aantreden, maar ze loste die belofte nog niet echt in. Opgeleid als biologe, werkte als onderzoeker bij Philips en AkzoNobel. Was jarenlang boegbeeld van Milieudefensie. Werd hoogleraar in Amsterdam, Tilburg en Rotterdam en vervolgens in duurzaam ondernemen in Utrecht. Was lid van de SER, bekleedde commissariaten onder meer bij Shell. Staat slechts op plaats 35 bij *Trouw*. Haalt hier 5 procent van de stemmen.

3. COEN VAN OOSTROM

Nog net geen 40 jaar. Bouwde vanuit het niets in een korte tijd een groot projectontwikkelingsbedrijf op. Kreeg de spirit van duurzaamheid te pakken toen Al Gore met zijn film ons land aandeed. Zorgde voor een reuze stunt door Bill Clinton, die zich tegenwoordig ook al voor het klimaat inzet, naar Nederland te halen. Benadrukt dat hij sedertdien alleen nog maar duurzaam ontwikkelt. Staat op plaats 30 bij *Trouw* en verslaat daar Cramer en Rakhorst. Scoort hier 5 procent van de stemmen.

4. PIETER HAMEETMAN

Werkt sinds de jaren zeventig bij BAM. Is nu manager innovatie bij BAM Vastgoed. Raakte betrokken bij projecten op het gebied van extreem energiezuinig bouwen, milieuclassificatie van bouwmaterialen, stedelijke ecologie en klantgericht ontwikkelen. Zit in diverse begeleidingscommissies op het gebied van duurzame energie en is auteur van het boek *Toolkit Duurzame Woningbouw*. Werkt nu aan de *Toolkit Duurzame Gebiedsontwikkeling*. Is lid van het Platform Energietransitie Gebouwde Omgeving. Werd door *Trouw* op plaats 55 gezet. Scoort hier 3 procent.



5. PIETER WINSEMIUS

Invloedrijke Nederlander met veel relaties in de politiek, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Natuurkundige met een loopbaan bij McKinsey. Werd tweemaal minister van VROM en maakte daar successen van. Was voorzitter van Natuurmonumenten en hoogleraar management van duurzame ontwikkeling in Tilburg. Is nu lid van de WRR. Houdt zich vooral bezig met twee grote problemen van deze tijd: de achterstandswijken en de klimaatverandering. Door *Trouw* samen met Herman Wijffels op een gedeelde eerste plaats gezet. Scoort hier 3 procent van de stemmen.

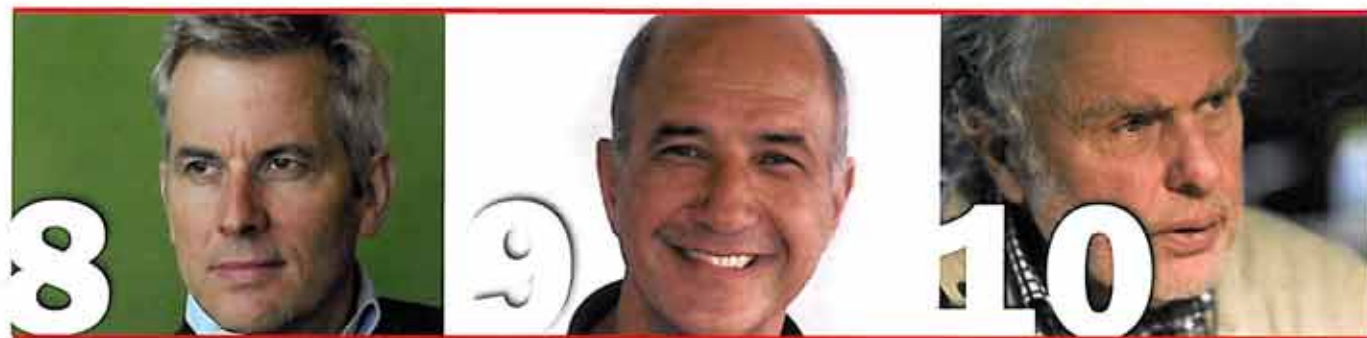
6. ANKE VAN HAL

Studeerde bouwkunde. Raakte na haar afstuderen meteen betrokken bij duurzaam bouwen en ging daarin door als beleidsmedewerker, onderzoeker en docent. Begon een eigen adviesbureau. Was naast haar technische werkzaamheden ook hoofdredacteur van het vakblad *Duurzaam Bouwen*. Deed eveneens journalistiek werk voor andere bladen. Is nu hoogleraar Sustainable Building and Development bij het Center for Sustainability van Nyenrode en praktijkhoogleraar Sustainable Housing Transformation aan de TU Delft. Haalde met plaats 99 nog net de *Trouw*-lijst. Haalt hier 2 procent van de stemmen.

7. RUDY STROINK

Opgeleid als architect. Vertrok naar de VS om daar projectontwikkelaar te worden. Keerde vijftien jaar geleden terug om hier TCN te starten dat uitgroeide tot een internationaal ontwikkelbedrijf met vestigingen in diverse landen. Gooide vorig jaar vanwege de kredietcrisis het roer van het bedrijf drastisch om. Staat bekend om zijn eigenzinnige opvattingen over het vak en over ondernemerschap. Krijgt daarom veel media-aandacht. Haalde desondanks de *Trouw*-lijst niet. Haalt hier 2 procent van de stemmen.

De duurzaamste twintig



8. THOMAS RAU

Is Duitser van origine. Studeerde architectuur, beeldhouwen en dans. Vestigde in 1992 zijn architectenbureau RAU in Amsterdam. Ontwierp als een van de eerste gebouwen met weinig energiegebruik en lage CO₂-uitstoot. Kwam steeds meer tot integrale duurzaamheidsconcepten. Won veel prijzen. Trok de aandacht met onder meer zijn ontwerp van het WNF-kantoor in Zeist. Ziet duurzaamheid als een bewuste houding ten opzichte van onze planeet. Plaats 48 op de *Trouw*-lijst. Haalt hier 2 procent van de stemmen.

9. WUBO OCKELS

Onze eerste ruimtevaarder, tegenwoordig hoogleraar duurzame technologie TU Delft. Maakt geen deel uit van de vastgoedsector, maar krijgt de handen van de bouwwereld wel op elkaar voor zijn plan om naast de Afsluitdijk een tweede dijk aan te leggen waardoor energie opgewekt kan worden, en voor zijn plan om een onbestuurde superbus met 250 km per uur vanuit Amsterdam naar het noorden door een betonnen bak te laten denderen. Vanwege dat en nog meer plaats 8 bij *Trouw*. Scoort hier 2 procent van de stemmen.

10. JON KRISTINSSON

IJslander van geboorte. Studeerde bouwkunde in Delft, waar hij later hoogleraar milieutechnisch ontwerpen werd. Is nu met emeritaat, maar nog steeds verbonden aan het architectenbureau in Deventer dat zijn naam draagt. Werkte rond 1980 al aan 'minimumenergie woningen' voor de sociale sector. Hield zich ook bezig met kassen als energiebron, 'de eetbare stad', getijden-energie atolien in de Noordzee en een zelfvoorzienend expositiegebouw op de Floriade 2012. Haalde de *Trouw*-lijst niet. Scoort hier 2 procent van de stemmen.

>>



LOUIS HIDDES

Directeur van AM Energy, een volle dochter van AM. Lid van veel duurzaamheids-gremia. 2%.



MICHAEL BRAUNGART

Chemicus, samen met architect William McDonough geestelijk vader van het Cradle to Cradle-concept. 2%.



JOS LIGTENBERG

Hoogleraar TU Eindhoven. Zijn concept Slimbouwen vereenvoudigt de bouwketen, bespaart kosten en vermindert afval. 2%.



PAUL DE RUITER

Eigenaar van het gelijknamige architectenbureau dat zich in duurzaamheid gespecialiseerd heeft. 1%.



ELCO BRINKMAN

Oud-minister, nu onder meer voorman van Bouwend Nederland en pleitbezorger van een duurzaam gebouwde omgeving. 1%.



FLIP VERWAAIJEN

Directeur van TNT Real Estate. Voor TNT is mvo speerpunt. TNT was in 2007 en 2008 eerste in de Dow Jones Sustainability Index. 1%.



FONS CATAU

Directeur corporatie De Woonplaats, die een jaar geleden een nieuw, duurzaam hoofdkantoor betrok. 1%.



FRANK BIJDENDIJK

Directeur van corporatie Stadgenoot. Bedacht onder meer de Solids, die duurzaam ruimte geven aan gebruikers en hun wensen. 1%.



HENNES DE RIDDER

Hoogleraar TU Delft. Bedacht het Living Building Concept, dat het nut van een bouwwerk over de levensduur voor alle betrokkenen optimaliseert. 1%.



JAMIE VAN LEDE

Oprichter van architectenbureau Origins, gespecialiseerd in milieuvriendelijk en energiezuinig bouwen. 1%.

BEDRIJVEN

%

1	BAM	8
2	OVG Projectontwikkeling	8
3	Heijmans	4
4	Search ingenieursbureau	3
5	DHV	3
6-31	TNT	2
	Triodos Real Estate	2
	Ballast Nedam	2
	Dura Vermeer	2
	Grontmij	2
	TCN Property Projects	2
	Woonbron	2
	DWA installatie- en energieadvies	1
	Econcern	1
	Nibe	1
	Seinen Projectontwikkeling	1
	SenterNovem	1
	AM	1
	BuildDesk Benelux	1
	De Meeuw Bouwsystemen	1
	De Woonplaats	1
	DeltaSync	1
	Ecofys	1
	Eneco	1
	Gemeente Rotterdam	1
	PRC	1
	Rabobank	1
	Royal Haskoning	1
	Vestia	1
	VolkerWessels	1
	Ymere	1